

Kommunene

Invitasjon til økt satsing på barn og unges oppvekst i Nordland gjennom

VÅRRES UNGA – VÅRRES FRAMTID

Fylkesmannen i Nordland ønsker at kommunene skal øke sitt fokus på barn og unges oppvekstvilkår. Vi vet alle at barn og unge er vår framtid, men vi ser samtidig at det er noen som ikke alltid får den oppfølging og omsorgen de har rett på. Dette ønsker Fylkesmannen å gjøre noe med, og inviterer derfor kommunene i fylket til et felles løft med overskrift *Vårres unga – vårres framtid*. Satsingen tar utgangspunkt i FNs barnekonvensjon og har som mål:

- 1) Bedre og mer samordnede tjenester til barn og unge i Nordland
- 2) Forebygge problemer og sikre god helse

Bakgrunn for satsingen

Det skal være godt å vokse opp i Nordland!

Satsing på gode oppvekstvilkår gjennom å forebygge problemer, herunder å sikre god helse hos barn og unge, er en av samfunnets viktigste ansvarsområder. Kommunenes ansvar omfatter hele barndommen. De fleste barn klarer seg godt med den omsorgen de får hjemme. Det er likevel barn som har behov utover dette og som ikke får gode nok tilbud fra enkelttjenester eller tjenester som er samordnet på en slik måte at barnas helhetlige behov blir dekket. For Fylkesmannen er det et overordnet mål at kommunene skal kunne øke sin evne til å sikre at barn deltar i samfunnsutviklingen og at hvert barn og hver familie får nødvendige og tilstrekkelige tilbud fra kommunens ulike tjenester. For å bidra til å oppnå dette målet, introduserer derfor Fylkesmannen *Vårres unga – vårres framtid*.

FNs Barnekonvensjon

Barnekonvensjonen er en liste over barns rettigheter, som rett til liv og helse, skolegang og utvikling, deltakelse og innflytelse samt omsorg og beskyttelse. FNs barnekonvensjon ble vedtatt av FNs generalforsamling i 1989, og trådte i kraft i september året etter. Det er i år 20 år siden Norge ratifiserte konvensjonen, og i 2003 ble konvensjonen gjort om fra å være «bare» en konvensjon, til å bli en del av norske lover.

Den er dermed forpliktende for kommunene på lik linje med annen lov, og den enkelte kommune har en nøkkelrolle i realiseringen av konvensjonen. Derfor må alle kommuner kjenne til barnekonvensjonen og virkeliggjøre de rettighetene for barn som ligger i den og sørge for at barn og unge tas på alvor.

Myndighetene, ved Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet rapporterer til FN hvert femte år om hvordan de jobber for å følge opp konvensjonens bestemmelser.

Ved siste rapportering i januar 2011 uttalte barnekomiteen at de var bekymret for bl.a.:

- Ineffektive samordningstjenester; både mellom stat og kommune, mellom kommunene og internt i kommunene
- Stor variasjon mellom kommunene i sine tjenester overfor barn
- Manglende kompetanse og ressurser i mange kommuner

Sjumilssteget

Staten ved BLD har som mål å implementere barnekonvensjonen i kommunene. I Troms har Fylkesmannen tatt i bruk en metode, kalt *Sjumilssteget* (www.sjumilssteget.no), for å sikre barns rettigheter i den kommunale virksomheten. Et sentralt punkt i denne metoden er **samordning** av tjenester.

I sitt svar til FN-komiteens bekymringer viste Barne-, likestillings- og inkluderingsministeren til dette arbeidet, og anbefaler alle fylkesmenn å gjøre *sitt* sjumilssteg. Derfor ***Vårres unga – vårres framtid***.

Vårres unga – vårres framtid

I bunnen for satsingen ligger FNs barnekonvensjon og hvordan denne ivaretas i kommunene. I tillegg ligger en rekke styringsdokumenter som;

- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Lov om barnevern
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa
- Lov om barnehage
- Samhandlingsreformen
- Folkehelseloven
- Lov om helsetjenesten i kommunene

I alt arbeid med barn og ungdom vil det handle om at kommuner må tenke og handle helhetlig i politikkkutformingene, slik at de skaper gode oppvekstmiljøer for barn og unge. Det handler om å mestre hverdagen i nærmiljøet, i barnehagen, på skolen og i familien. Målet er helhetlige tjenester som er godt koordinert.

I Samhandlingsreformen er et av de viktigste budskapene at vi må satse mer på **forebygging**. ***Vårres unga – vårres framtid*** skal bidra til å ruste kommunene til å ta et større ansvar for at barn og unge får de tjenestene de har behov for. ***Vårres unga – vårres framtid*** må ses i sammenheng med ny Helselovgivning fra 2012 hvor folkehelseperspektivet og helsefremmende arbeid har en bred plass. Satsingen på opprustning av barnevernet i kommunene er et sentralt satsingsområde der barnehage og skole er en viktig arena for samhandling og forebygging.

Vårres unga – vårres framtid skal handle om å iverksette FNs barnekonvensjon i kommunene i Nordland. Det skal hjelpe kommunene med å konkretisere artikkelene i barnekonvensjonen, slik at disse kan brukes til å planlegge og kvalitetssikre tjenestene til barn og unge. Fylkesmannen i Nordland har et godt samarbeid med Fylkesmannen i Troms, og vil ta i bruk erfaringer og tiltak fra *Sjumilssteget* i samarbeid med kommunene i Nordland.

Vårres unga – vårres framtid tar utgangspunkt i følgende sentrale artikler i FNs barnekonvensjon:

1. Medbestemmelse	art.12	6. God helse	art 24
2. God omsorg	art 18	7. Sosiale tjenester	art 26
3. Vern mot overgrep	art 19	8. Levestandard	art 27
4. Særskilt vern og støtte	art 20	9. God utdanning	art 28
5. Fullverdig liv	art 23	10. Kultur og fritid	art 31

Hva skjer i 2011?

Fylkesmannen har allerede møtt i to regionråd, Indre Salten og Ytre Helgeland. Alle kommunene i disse regionene har takket ja til å delta. I tillegg har Vefsn kommet i gang sammen med Ytre Helgeland. Sentrale samarbeidsparter er RKK-kontorene og Nordland fylkeskommune.

Fylkesmannen ønsker nå å invitere kommunene i RKK-region Rana og Sør-Helgeland til deltakelse i satsingen. Vi håper å få presentere satsingen en av dagene i de planlagte regionrådsmøtene henholdsvis 1.og 2. desember og 5.og 6. desember. Dersom disse kommunene takker ja til deltakelse, vil fylkesmannens arbeidsgruppe invitere til et dialogmøte med flest mulig etater representert fra kommunene.

Fylkesmannen vil understreke at satsingen ikke pålegger kommunene nye oppgaver eller plikter på de ulike områdene. Selvanalysen er i hovedsak ment som en hjelp for kommunene til å gjennomgå både omfanget av og kvaliteten på allerede eksisterende tjenester til barn og unge. Med dette hjelpemidlet kan kommunene både se hva de er gode på, men også finne forbedringspunkter og igangsette tiltak i forhold til disse. Fylkesmannen vil bidra til at kommunene vil benytte FNs Barnekonvensjon i det løpende arbeidet med å kvalitetssikre tilbudet som gis til barna og deres foreldre.

Til hver artikkel fra FN's barnekonvensjon vil Fylkesmannen utarbeide kontrollspørsmål i form av sjekklister som kan benyttes til å utføre en analyse av tjenestetilbudet. Kommunenes tilstandsrapporter vil bli sammenfattet av Fylkesmannen og vil danne grunnlag for senere oppfølging fra Fylkesmannens side.

Oppfølging fra fylkesmannens side

a. Skjønnsmidler

Fylkesmannen vil ved tildeling av skjønnsmidler til kommunene prioritere satsing på barn og unge. Kommuner som ønsker det, kan fremme søknader om prosjektmidler til delfinansiering av tiltak eller planer som er knyttet til prosjektet **Vårres unga – Vårres framtid**. Det må søkes innenfor ordinære frister.

b. Faglig råd og veiledning

Fylkesmannen har utvalgte fagpersoner i avdelingene som vil bistå i arbeidet:
 Fred Müller – Helseavdelingen
 Solveig Johnsen Hovet - Helseavdelingen
 Solveig Aase Pettersen-Høidahl – Oppvekst og utdanning
 Gunn Skjerve – Oppvekst og Utdanning
 Torild Jakobsen – Sosial- og familieavdelingen
 Lise Tymi – Sosial- og familieavdelingen

c. Møter i 2011 med Indre Salten og Ytre Helgeland, evt også Rana og Sør-Helgeland. De øvrige i løpet av første halvdel 2012.

d. Fylkeskonferanse i 2013.

Jeg håper dere vil være med på denne satsingen som er rettet mot
”*Vårres unga – vårres framtid*”.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Kopi til:

KS Nordland

Nordland fylkeskommune Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø